

„Trzeba być coraz silniejszym”

Oto hasło Włochów epoki faszystowskiej

AVELLINO, 30. 8. Po zakończeniu manewrów, Mussolini wygłosił do wojska i tłumnie zgromadzonego ludu następującą mowę:

Wielkie manewry 14 roku ery faszystowskiej zostały zakończone. Odbływały się one od pierwszego do ostatniego dnia w atmosferze plomiennego entuzjazmu. Sympatia i gościnność, którą okazywaliście wojsku, oraz wasz gorący patriotyzm dowiodły, że jesteście godni, aby na waszej ziemi miały miejsce wielkie manewry pierwszego roku imperium faszystowskiego. Jutro, w dolinie Valturara przed majestatem Wiktora Emanuela III, króla Italii i cesarza Abisynii, przedefiluje z. w. 60 tysięcy ludzi, 200 wozów pancernych, 400 armat, 400 moździerzy, 3.000 karabinów maszynowych i 2.800 samochodów.

Ten zespół ludzi i narzędzi wojennych jest imponujący, ale przedstawia on sobą tylko skromną i niemal niedostrzegalną część sił zbrojnych, na które Włochy mogą dziś bezpiecznie liczyć.

Wzwyż Włochów, aby przyjęli do łona moje następujące kategoryczne oświadczenie: Wszystkie siły zbrojne Italii stały się po ostatniej wojnie w Afryce jeszcze bardziej skuteczne, niż były uprzednio. Możemy zawsze w ciągu paru tylko godzin i na podstawie zwykłego rozkazu zmobilizować 8 milionów ludzi, stając wiać pod bronią olbrzymi blok ludzi, którzy w ciągu 14 lat ery faszystowskiej zostali zaprawieni w duchu poświęcenia i heroizmu. Lud włoski powinien wiedzieć, że jego pokój wewnętrzny i zewnętrzny jest chroniony, a wraz z jego pokojem chroniony jest również pokój świata. Po wojnie, która zakończyła się miążdżącym i błyskawicznym zwycięstwem, nieznany w dziejach, po wojnie, która była najsprawiedliwszą ze wszystkich, Włochy uzyskały w sercu Afryki olbrzymie i bogate terytoria, które w ciągu dziesiątków lat pozwolą im na pracę oraz na zastosowanie jej zdolności twórczych. Z tych względów, jak

również i innych, odrzucając wprawdzie absurdalną hipotezę pokoju wiecznego, obcą naszej naturze i naszemu temperamentowi, pragniemy żyć ze wszystkimi i jesteśmy zdecydowani ofiarować nasz udział we współpracy z innymi narodami.

Ale po katastrofalnym upadku konferencji rozbrojeniowej, w obliczu wyścigu zbrojeń, już rozpętanego i którego nie da się zahamować, w obliczu pewnych sytuacji politycznych, będących w toku ciągłego rozwoju, hasłem Włochów epoki faszystowskiej powinny być słowa następujące: Trzeba być silnym i trzeba być coraz silniejszym, trzeba być tak silnym, aby być zdolnym do stawienia czoła każdej ewentualności i spojrzenia w oczy każdemu przeznaczeniu. Temu najwyższemu kategorycznemu nakazowi zostanie podporządkowane całe życie narodu.

Czarne koszule, młodzieży z pod znaków litości! Imperium nie zrodziło się z kompromisów, zawartych przy zielonych stolikach, ale z 5-u sławnych i zwycięskich bitew, stoczonych w duchu walki, który ugiął olbrzymie trudności materialne oraz koalicję państw niemal uniwersalną. Ten duch rewolucji czarnej koszuli jest duchem Włoch ludowych, wojowniczych i czujących się na morzu, lądzie i w powietrzu.

Czarne koszule rewolucji! Od ostatnich wielkich manewrów upłynęło tylko 12 miesięcy, a ileż od tej chwili nastąpiło wydarzeń, ile historii, której wpływ coraz bardziej daje się odczuwać. Zanim się rozstań z wami, postawiam wam następujące pytania: Czy dawne rachunki zostały uregulowane? (Tłum odpowiada twierdząco). — Czy szliśmy zawsze prosto naprzód? (okrzyki: tak jest). W takim razie obiecuję wam, że czynić tak będziemy jutro i zawsze.

Mowa Mussoliniego zakończyła się entuzjastyczną manifestacją tłumów, którzy długo wznosili okrzyki na cześć szefa rządu.

DEFILADA

RZYM, 31. 8. Na równinie Valturara odbyła się dziś przed królem i Mussolinim wielka defilada wojsk, biorących udział w manewrach. Przeddefilowało 50.000 żołnierzy i 5000 oficerów. Defiladą dowodził książę Piemontu. Byli obecni książęta Aosty i Bergamo, hrabia Turynu, marszałkowie Badoglio, de Bono i Balbo, minister Ciano i większość członków rządu.

Przeddefilowało 18 pułków piechoty, 4 pułki bersaljerów, 7 pułków artylerji dywizyjnej, 4 pułki kawalerji, 3 pułki artylerji przydzielonej do korpusów i 3 pułki saperów. W defiladzie wzięło udział 400 armat, 355 haubic, 580 czołgów, 900 motocykli i 2380 samochodów.

Uroczyste przyjęcie we Francji Mowa gen. Smigłego-Rydz

w ambasadzie R. P. w Paryżu

PARYŻ, 30. 8. Najwyższy protokół ceremonii wojskowej zastąpiono już od chwili przekroczenia przez gen. Smigłego-Rydz granicy francuskiej, już od Beirort, protokółu stosowanemu tylko wobec panujących, to znak szczególnego hołdu wojska francuskiego dla polskiego Naczelnego Wodza.

Wzdłuż ulicy, wiodącej do dworca, ustawili się orkiestra 21 piechoty kolonjalnej oraz batalion honorowy gwardji republikańskiej ze sztandarem i orkiestrą. Po drugiej stronie ulicy, tworząc szpal, ustawili się delegaci polskich organizacji społecznych ze sztandarami, a mianowicie: Strzelca, Sokola, Związku polskich stowarzyszeń kombatanckich, przybyłe na tę uroczystość nie tylko z Paryża i okolicy, lecz także ze wszystkich środowisk emigracji polskiej we Francji.

Gdy naczelny Wódz armji polskiej wyszedł przed dworzec, orkiestra odegrała najpierw marsza generalnego, następnie „Jeszcze Polska nie zginęła” i „Marsyljanke”. Gen. Smigły-Rydz, stojąc na baczność, wysłuchał hymnów, poczem przeszedł przed frontem bataljonu gwardji republikańskiej. Następnie wśród owacyjnych okrzyków przeszedł przed frontem oddziałów strzeleckich, Sokola, harcerzy i harcererek. Po przejeździe gen. Smigły-Rydz w towarzystwie gen. Gamelin odjechał do przygotowanych dlań apartamentów w jednym z hoteli parvskich.

POLONIA WITA GENERALA
PARYŻ, 31. 8. Na dziedzińcu pałacu ks. Sagan, w którym mieści się obecnie ambasada polska w Paryżu, ustawili się oddziały Związku Strzeleckiego, „Sokola”, Związku Harcerskiego, polskie organizacje kombatanckie i księża z misji katolickiej, delegacje polskich stowarzyszeń katolickich — opodal delegacje polskich związków politycznych bezpartyjnych i socjalistycznych oraz delegacji sekcji polsko-francuskiej, lewicowego związku zawodowego C. G. T. W salonie na pierwszym piętrze ambasady — delegacje emigracji polskiej ze wszystkich okręgów Francji: z Paryża, Lille, Strasburga, Lionu i Tuluz — cała Polska z Francji.

Wódz Naczelny przybył po złożeniu wizyty generalowi Gamelin i rewizycie o godz. 5-ej popołudniu do ambasady. Orkiestra kom-

O narodową Hiszpanię walczą wojska powstańcze

BERLIN, 30. 8. Premier rządu powstańczego w Burgos gen. Cabanellas oraz dowódca sił narodowych na froncie północnym gen. Mola, udzielili wywiadu przedstawicielom „Völkischer Beobachter” i „Lokal Anzeiger”.

Premier rządu narodowego zaprzeczył, aby przysłał ustrój Hiszpanji oświadczył, iż problem ten rozstrzygnięty zostanie przez oboje wojska narodowe po zakończeniu wojny domowej. W każdym razie — oświadczył gen. Cabanellas — Hiszpanja będzie tak rządzona, iż „nigdy nie oddadnie ani ambity jakich polityk ani masoni, ani żydów, czy też inne państwa”. Administracja kraju nie może być zdecentralizowana. Rozdział kraju na narodową część północną i komunistyczną część południową jest wykluczony. Woj-

na narodowe walczą o całość Hiszpanji.

Gen. Mola zapytany o szczegóły operacji wojennych oświadczył, iż atak na Madryt nastąpi po całkowitym opanowaniu stolicy. Siły rządu madryckiego gen. Mola oblicza w chwili obecnej na 250.000 ludzi. Najbardziej skuteczną broń okazało się dotychczas lotnictwo. Gen. Mola zaznaczył dalej, iż pomoc, udzielona Madrytowi przez Francję i Sowiety, nie ulega najmniejszej wątpliwości, ponieważ wśród jeńców, wziętych do niewoli przez wojska narodo-

we, znajduje się wielu Francuzów i komunistów rosyjskich.

Na pytanie dotyczące przesyłki złota z Madrytu do Paryża, gen. Cabanellas oświadczył, że w reżymie rządu narodowego znajduje się obecnie 41 milionów peset w złocie, na ogólną sumę 60 milionów, jakie posiada Bank Hiszpański. Problem finansowy wojny domowej jest więc zatem zastrzygnięty. Niemniej jednak rząd narodowy podejmie wszelkie środki, celem zaprzestowania przeciwko nieprawemu wywózowi złota z Hiszpanji.

Lotnictwo i pieniądze mogą rozstrzygnąć walki w Hiszpanji

BURGOS, 30. 8. Wedle wiadomości z Madrytu, biskup Segovii został zamordowany przez anarchistów katalońskich. Biskup Tortosy jest uwięziony wraz z krewnymi na pokładzie statku w porcie Tarragona.

ZE ŹRÓDEŁ POWSTAŃCZYCH

BURGOS, 30. 8. Na zasadzie wiadomości ze źródeł powstańczych, sytuacja na froncie przedstawia się, jak następuje: W prowincji Guipuzcoa powstańcy zajęli m. Belcoin na zachód od Hernani, zdobywając dwie armaty, 2 karabiny maszynowe oraz wielką ilość amunicji.

Samoloty powstańcze bombardowały ostatniej nocy ministerstwo wojny, dworzec północny i lotnisko Barajas w Madrycie.

Wojska powstańcze, broniące Oviedo, dokonały wypadu na szosę, wiodącą do Santander, likwidując wysunięte posterunki wojsk rządowych i powracając do Oviedo z liczną zdobyczą w postaci karabinów maszynowych. Samoloty powstańcze zrzucały obłożonym paczkami z gazetami i tytoniem.

Okręt szkolny marynarki wojennej „Galate” przybył do portu Ferrol i wraz ze wszystkimi oficerami i podchorążymi oraz załogą przeszedł na stronę powstańców. Krążownik rządowy „Miguel Servantes” został ciężko uszkodzony przez samoloty powstańcze w cieśninie Gibraltarskiej.

W walce pod Campillo na froncie Teruel powstańcy odparli kolumnę rządową, która pozostawiła 60 zabitych, w tym dowódcę oddziału, znanego komunistę Pancho Villa.

Ofensywa powstańców w Asturji i Aragonie trwa. Wojska powstańcze znajdują się w odległości 1 km. od Irunu. Operacje pod San Sebastian są utrudnione z powodu mgły.

Samoloty powstańcze zbombardowały szereg okrętów rządowych na Morzu Śródziemnym. Baterje nadbrzeżne w Huelva zmusiły do ucieczki krążownik, który zamierzał bombardować port.

ŹRÓDŁA RZĄDOWE

MADRYT, 30. 8. Wedle wiadomości ze źródeł rządowych, sytuacja na froncie przedstawia się jak następuje:

Wojska rządowe odniosły wiel-

kie zwycięstwo w prowincji Huesca. Wojska powstańcze, idące na odsiecz Huesce, zostały obrzucone bombami przez samoloty rządowe i poniosły wielkie straty. Jednocześnie „milicja ludowa” zaatakowała oddział powstańczy, który rzucił się do ucieczki, pozostawiając licznych jeńców oficerów i żołnierzy, dwie armaty oraz wiele karabinów maszynowych i amunicji.

Z Santander donoszą, że operacje w pobliżu miejscowości Espino - Zadelos - Monteros odbyły się z całkowitym powodzeniem. „Milicja ludowa” zajęła szereg ważnych pozycji.

Miejscowość Eibar (30 km. od Tolosy), gdzie znajduje się fabryka broni, była wczoraj bombardowana przez 2 samoloty powstańcze, które zrzucały 20 bomb. Jest wiele ofiar wśród ludności cywilnej. Poza tym bombardowanie spowodowało wielkie spustoszenia.

Odniesienie pośmiertne

ś. p.

Wojciecha Stępczyńskiego

„Monitor Polski” zamieszcza zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o nadaniu krzyża komandorskiego orderu Odrodzenia Polski — ś. p. Wojciechowi Stępczyńskiemu, a posłowi naszej Rzeczypospolitej, redaktorowi i publicyście, za zasługi położone w walce o niepodległość oraz w pracy dla państwa.

Fantastyczna pogłoska

PARYŻ, 31. 8. „Figaro” zamieszcza mało prawdopodobną wiadomość, jakoby stracenie 16 skazanych w ostatnim procesie moskiewskim było pozorowe. W rzeczywistości straceni wywiezieni zostali, według doniesień pisma, nad Lenę i jezioro Bajkalskie.

Splonąła willa w Świdrze

Przy ul. Mickiewicza 18 w Świdrze zapalił się dom drewniany I-piętrowy, składający się z 13-tu ubikacji, należący do Gerszona Fajerszteina (Graniczna 2).

Wskutek łatwopalnego materiału, dom spłonął doszczętnie.

Warszawska giełda pieniężna

w dniu 31 sierpnia

Dewizy: Holandia 360.80; Berlin s. 213.98, k. 212.92; Bruksela 89.68; Gdańsk s. 100.20, k. 99.80; Kopenha. 119.85; Helzingsfors 11.72; Nowy Jork 5.31 1/2; Oslo a. 134.63, k. 133.87; Paryż 84.98 1/2; Praga 21.96; Stockholm 137.80; Zurych 173.20; Wiedeń 99.20, k. 98.80; Montreal s. 5.31 1/2, k. 5.29; Mediolan s. 42.00, k. 41.81; Marka niem. srebrna s. 149.00, k. 144.00.

Papiery procentowe: 7 proc. poź. stabil. 48.75, (600 dol.) 49.75 (w proc.); 3 proc. poź. prem. inwest. 1 em. 63.00; 3 proc. poź. prem. inwest. serjowa 1 em. 77.00; 5 proc. konwers. 37.00 (drobna odemki) 48.00; 6 proc. poź. dolarowa 61.50 (w proc.); 8 proc. L. Z. Kom. B. G. K. 94.00 (w proc.); 8 proc. oblig. Kom. Banku G. K. 94.00 (w proc.); 7 proc. L. Z. Kom. B. G. K. 83.25; 7 proc. oblig. Kom. B. G. K. 83.25; 8 proc. L. Z. B. G. K. 94.00; 7 proc. L. Z. B. G. K. 83.25; 5 i pół proc. L. Z. Kom. B. G. K. 81.00; 5 i pół proc. oblig. Komun. B. G. K. 81.00; 8 proc. L. Z. Tow. kred. przem. pol. fund. 80.50 (w proc.); 4 i pół proc. L. Z. ziemskie serja V 44.75 — 44.50 — 44.75; 5 proc. L. Z. Warsz. 52.25; 5 proc. L. Z. Warsz. (1933 r.) 52.25 — 52.63.

Akcje: B. Polski 97.00; Węgeli 14.25; Lilpop 12.50; Starachowice 32.50.

Tendencja dla dewiz, pożyczek państwowych, listów zastawnych i akcji mocniejsza; rubel srebrny 1.55; gram czystego złota 5.9244; 4 proc.

poż. konsolid. 42.00 — 42.50. Pożyczki dolar. w obrotach prywat. 8 proc. poź. z r. 1925 (Dillonowska) 60.00 — 60.75 (w proc.); 7 proc. poź. 5-ka 52.00 — 52.25 (w proc.); 7 proc. poź. m. Warsz. (Magistrat) 51.83 (w proc.).

GIĘŁDA ZBOŻOWA

Notowano za 100 kg.: Pszenka jednolita 21.50 — 22, zbigniana 21 — 21.50, żyto 1-sz. stand. 14 — 14.25, 1-A st. 14.25 — 14.50, 11-gi st. 13.75 — 14, owes 1-sz. st. 14.50 — 15, 1-A st. 15 — 15.25, 11 st. 14 — 14.50, jęczmień browarny 18.50 — 19.50, gat. 11-gi, 16.75 — 17, gat. 111-cy 16.25 — 16.50, gat. 11-ty 16 — 16.25, groch polny 17 — 18, Victoria 26 — 28, tubin niemiecki 11.50 — 12, żyto 14.50 — 15, rzepak zimowy 35.50 — 36.50, rzepak zimowy 35.50 — 36.50, kom. żytnia biała surowa 80 — 90, niata b. kamkani o czystości 97 procent 110 — 120, mąka pszenna gat. 1-sz. wyciągowa 36 — 38, mąka pszenna gat. 1-A 34 — 36, gat. 1-B 33 — 34, gat. 1-C 32 — 33, gat. 1-D 31 — 32, gat. 11-A 30 — 31, gat. 11-B 28 — 30, gat. 11-ty 25 — 26, gat. 11-F 24 — 25, gat. 11-G 23 — 24, mąka pszenna paszenna 11 — 17, mąka żytnia gat. 1 wyciągowa 23.50 — 24.50, gat. 1-sz. do 50% 23.50 — 24.50, gat. 11-sz. do 65% 22.50 — 23.50, gat. 11-gi 18 — 18.50, razowa 18 — 18.50, orkisz 13 — 13.50, otręby pszenne grube 11 — 11.50, średnie 10 — 10.50, mialkie 10 — 10.50, żytnie 9 — 9.50,

Strzelał do dziewczyny — trafił studenta Krwawa zbrodnia przy ul. Kruczej

Wczoraj około godz. 9 r. przy zbiegu ul. Kruczej i Wspólnej strzelał 30-letni Zygmunt Skorupski (nigdzie niemeldowany), bez zajęcia — do 24-letniej Stanisławy Sosnowskiej (Nowy Świat 26), ekspedjentki. Dwie kule trafiły S., na szczęście powierzchownie w szyję i czoło, jedna kula chybiła, ostatnia zaś trafiła śmiertelnie w usta przechodzącego 27-letniego Jana Koćmina (Koszykowa 53), studenta medycyny, który z walizką podążył do żony swej, 34-letniej Władysławy, posłubionej przed rokiem, przebywającej obecnie w klinice położniczej (Marszałkowska 45).

Na odgłos strzałów nadbiegli przechodzący patrol policji, który sprawę krwawego zajścia aresztował i przeprowadził do XIII-go komis. Tam również przeprowadzono Sosnowską, aby mogła ją opatrzyć Pogotowie.

Zmarły tragiczną śmiercią Koćmin, oprócz żony, pozostawił 10-dniowego synka.

Badany Skorupski zeznał, że za mierzał zabić Sosnowską za to, że zerwała z nim znajomość. Rewol-

wer syst. „Hiszpan” nabył na pl. Kerecelego.

Badana Sosnowska oświadczyła, że poznała Skorupskiego przed trzema laty. Po trzyletniej znajomości, w czasie której Skorupski, korzystając z naiwności Sosnowskiej, wyludzał pieniądze, stała obliczając, że po otrzymaniu posady ożeni się z S. Widząc, że z małżeństwem z Skorupskim nie będzie, zerwała znajomość. Skorupski mimo to przysłał Sosnowskiej listy, prosząc o utrzymanie stosunków.

W ub. niedzielę Sosnowska w jednym z dzienników dała ogłoszenie, że poszukuje posady ekspedjentki. Skorupski, przeczytawszy ogłoszenie, wysłał chłopca z listem do Sosnowskiej prosząc, aby w poniedziałek o godz. 8 r. przysłała w sprawie objęcia posady w magazynie miod Bielańskiej (Krucza 31). Gdy Sosnowska wyszła z magazynu, gdzie dowiedziała się, że żadna posada nie wakuje, wówczas zaczajony na rogu ul. Wspólnej i Kruczej Skorupski zaczął strzelać.

Zbliżenie do Francji oznacza zmianę rządu w Rumunii

BUKARESZT, 30. 8. Nowy rząd złożył przysięgę na ręce króla w zamku Pelesz o g. 1-ej w nocy.

Wychodząc z zamku premier Tatarescu złożył prasie oświadczenie, w którym powiedział m. i.: „Aby móc przebyć ostatni etap prac rządu, uważałem za konieczną szerszą rekonstrukcję gabinetu. Większa spójność, urzędowistnia przy tworzeniu nowego gabinetu, zapewni maksimum jednoci działania rządu we wszelkich jego przejawach.

Na temat polityki zewnętrznej premier powiedział co następuje: „Rząd kontynuować będzie politykę zagraniczną, prowadzoną przez wszystkie rządy zjednoczonej Rumunii. Wyraziwszy słowa uznania dla Titulescu, premier zaznaczył, że polityka którą tykrotnie już określał, nie jest polityką o charakterze osobistym, ani

polityką oportunistyczną jakiegos człowieka lub polityką partji, lecz polityką całego narodu, mającą stałe cele: obronę granic i zabezpieczenie pokoju. „Coraz ściślej, szę stosunki z naszymi sojusznikami Małej Ententy i Ententy bałkańskiej, z Polską, z W. Brytanią, a przedewszystkiem z Francją, z którą jesteśmy nierozdzielnie związani wszystkimi interesami i wszystkimi idealami naszego narodu, stosunki przyjaźni ze wszystkimi państwami, z republiką sowiecką i ze wszystkimi naszymi sąsiadami są stałym celem naszej działalności zewnętrznej. Umocnienie istniejących sojuszków.

TITULESCU CHORY

MONTE CARLO, 30. 8. B. minister spraw zagranicznych Rumunii Titulescu cierpi od kilku dni na febrę malaryczną.

Agitacja na Litwie za utworzeniem Frontu Ludowego

KROLEWIEC, 31. 8. Wychodząca w Królewcu urzędowa „Preussische Zeitung” donosi z Kowna:

Na Litwie rozpoczęła się propaganda za utworzeniem t. zw. „Frontu Ludowego”. Na czele tej akcji stoi redaktor kowieńskiego „Juedische Stimme” dr. Rubinstein. Jego apel do koł opozycyjnych w sprawie utworzenia Frontu Ludowego miał zostać z radością powitany przez lewicową „Lietuvos Zinios”, tembardziej, że zawierał on równocześnie napaści na urzędowy organ litewski „Lietuvos Aidas”. Dr. Rubinstein zarzucał mianowicie „Lietuvos Aidas”, iż ze zbyt widocz-

ną sympatją bierze on stronę powstańców w Hiszpanji. „Preussische Ztg.” jest zdania, iż akcja „Juedische Stimme” ma na celu bolszewizację Litwy.

„Memeler Dampfboot” podaje, że 26 b. r. odbyły się w Kownie rewizje u szeregu komunistów, przyczem kilka osób aresztowano. Znalaziono wiele kilogramów druków i ulotek komunistycznych, siedem matryc z tekstem odezw komunistycznych oraz skonfiskowano korespondencję w sprawach propagandy komunistycznej na Litwie w językach niemieckim, rosyjskim i litewskim.

Policja kowieńska zakupiła ostatnio 2 samochody pancerne,